

הקב"ה העליונה, שכל תקון שנתקן ואור גדול שהאיר בזמן מהזמנים, בשוב תקופת הזמן ההוא, איר עלינו אור מעין האור הראשון, ותחדש תולדת התקון ההוא במי שקבלו. והנה על פי זה נצטרנו בתו הפסח, בכל הענינים שצטרנו, לזכר יציאת מצרים; כי בהיות התקון ההוא תקון גדול מאד שנתקנו בו, וכמו שזכרנו למעלה, הקבע שבשוב תקופת הזמן ההוא איר עלינו אור מעין האור שהאיר אז, ותחדש בנו תולדת אותו התקון, ועל פן נתחבנו באותם הענינים כלם.

דבר ה' - 160

(2)

כלל קלח דין ימי הסליחות וערב ראש השנה: באהבת הקב"ה את עמו ישראל, הרבה להיטיב אותנו וצונו לשוב בכל עת שנחמא, ואף שהתשובה טובה בכל עת, מימ חודש אלול הוא מוכרח ומוכן יותר שמקובל תשובתו משאר ימות השנה, לפי שימים אלו הם ימי רצון מעת נבחרנו לעם, שכשהמאור ישראל בעגל ונשחברו הלוחות ביום פתחו ואח"כ עלה בשר וההפלה ואמר לו הקב"ה ספר לך ונתרצה ליתן לו לגחות שניות, ואז עלה בשר אלול ונשתהה שם עד יום שיהיה בשר כפרה, ואיחא בתנא דבי אליהו, ישראל היו נוהגים כל אותם הימים צום ותענית ויום אחרון שבכולם דהיינו בעשרה בתשרי גורו תענית ולכו בתענית, ולפיכך נקבע אותו יום דהיינו יום הכפורים לכפרה לעולם, ולפי שהיו ימים אלו ימי רצון מאד, לכן בכל שנה ושנה מתעורר עוד הרחמים למעלה והם ימי רצון, ולפי שכשעלה משה תקעו בשופר במחנה להודיע לישראל שלא יטעו עוד, לכן גם אנחנו נוהגים לתקוע בשופר בכל יום מריה אלול, והוקעין בכל החודש חוץ עריה, כדי להפסיק בין תקיעת רשות לחובה, ויש מקומות שתוקעין גם כמנחה, ויש מתחילין מיום א' דרי"ח, ויש מיום ב', ועיקר התקיעות הוא לעורר לב העם ולהחריד לכוהם שיעוררו לכוהם לתשובה, כי כן טבע קול השופר להחריד, כמשיכ אם יהקע שופר בעיר ועם לא יחרדו, וחייב כל אדם ע"פ להכין את עצמו ליום שיכנס למשפט לפני ה' בריה ל' יום קודם לתשובה ותפלה, ויתן כל לבו רק בעבודת ה', ונחמו רמו לזה, אני לודי ורודי ל' יום אלול, ולכן ירכה בכל החודש בהשוכה ותפלה וצדקה

ספר - ימי אלול

(3)

תקיעת השופר קודם לנתינת הלוחות השניות לימד אותנו שאין לנו גם ארבעים ימים קודם מתן התורה, אלא צריך לבדוק ולהשגיח על המעשים, ולהיות ראויים למתן התורה, וכך בכל אלול, בשעת תקיעת השופר, אנו צריכים להתעורר ולבדוק את עצמנו. בשעת תקיעת השופר צריך להתחנך אלנו ויכירן חרדת הדין שהיה בזמן נתינת הלוחות השניות. יש צורך בתורת הדין, מפני שהתורה היא חלק מקבלת התורה בטהרה.

ספר - ימי אלול

(4)

ישנה בניה על שקידה; על "הגית בו יומם ולילה" וכו' והשם א. מ. ממש. היגיעה השקידה בלי הפסק - זה משג של ישיבה, וזה הכרח של ישיבה, בישיבה הכולל הוא קודש לתורה. כי הם חייבו ואורך ימיהם ובהם הגהה יומם ולילה" וכו' (ברם אהם שלם) ממש כפשוטו, וזו היא התכלית העיקרית של ישיבה, וכל מי שבא לישיבה, וכל מי שבמצא בישיבה, יודע זאת, שהתורה היא כל הדינים שלו. הכל נמצא בתורה, ובה צריך לעסוק כל הזמן. על האדם לפנות עצמו מכל עיסוקיו, ולהכין עצמו ללימוד התורה באופן שלא יהיה לו עיסוק אחר אלא התורה. בישיבה, כל הזמן הוא קודש ללימוד התורה.

שקידת התורה היא העיקר. בלימוד התורה אי אפשר להתגדל על ידי כשרון בלבד, אלא עיקר העיקרים היא השקידה, ולשם כך יש צורך באהבת תורה. אהבת התורה ושקידתה הם חלק מן החיובים של אדם מישראל. ובלעדיהם אין אפשרות להגיע לכלום. יש צורך באהבת תורה, ובהכרח "כי הם חייבו ואורך ימיהם" (ברם אהם שלם) ממש ולא כמליצה, ולכן צריך לשאוף.

התחנך יכול להיות קטנה, אבל יש צורך שהיא תהיה קבועה. בתורה יש הבטחה מיוחדת, יותר מאשר בדברים אחרים, שאם אדם מכין עצמו לתורה, ומטהר עצמו מלמטה, מסייעים לו מלמעלה. זה היסוד העיקרי שעליו בניה כל עבודת ה', אנו מטהרים עצמנו מלמטה, והקדוש ברוך הוא עוזר לנו מלמעלה. אך ההכנה לתורה צריכה להיעשות בצורה קבועה, בלי התנוונות.

ימי אלול

(5)

סוד התקידות (שרש העבודה התמימה הוא שיתפטר ויחצת אצל האדם מה חובתו בעולמו ויקמה צריף שישים מבוטו ומגמחו בכל אשר הוא עמל כל ימי חייו. והנה מה שהורונו חכמינו ז"ל הוא, שהאדם לא נברא אלא להתענג על ה' ולנהנות מזיו שכינתו שנהו התענוג האמתי והעדין. הגדול מכל העדוניהם שיקולים להפצא. ומקום העדין הזה באמת הוא העולם הבא, פי הוא הנברא בתקנה המצטרפת לדבר הזה. אך הדרך כדי להגיע אל מחוז הקצנו זה, הוא זה העולם, והוא מה שאמרנו וזכרנום לברכה וכו': העולם הזה דומה לפרוודור בפני העולם הבא. והאמצעים הפגיעים את האדם לתכלית הנה, הם המצות אשר צנו עליהן האל יתברך שמו. ומקום עשיית המצות הוא רק העולם הזה. על פן הושם האדם בנה העולם פתחה כדי שעל ידי האמצעים האלה המזדמנים לו כאן יוכל להגיע אל המקום אשר הזכר לו, שהוא העולם הבא. לרנוח שם. בטוב אשר קנה לו על ידי האמצעים אלה.

ספר - ימי אלול

(5)

ובמיוחד הדברים אמורים כלפי ארבעים הימים המיוחדים לתשובה, שהיעוד של תשובה הוא שיהודי ישנה את כל מציאותו, ויעמיד את כל המהות והמציאות שלו בדרגה יותר גבוהה. יש תשובה על חטאים, אבל יש תשובה על כל מהלך חייו של אדם, שהוא חי באופן ירוד ועליו לבנות כל מהותו מחדש, ואז נעמדים כנגדו כל כוחות הסט"א, והיצה"ר מעמיד למולו סוס ורכב עם רב ממך כדי לעצור אותו ולקצץ את כנפי רוחו שלא יוכל להתרומם וקצת משפלותו. והיראה הזאת היא יראה פסולה, שאינה נובעת מיראת ה' שהיא יראת ה' טהורה עומדת לעד. וע"י היראה הפסולה מונע אותו היצה"ר בדרכו מלהגיע אל התכלית.

ימי אלול

(6)

וחכמינו זכרונם לברכה אמרו (בבא בתרא ע"ב): "על-פן יאמרו המשלים באו חשבון" (כמדבר כא, כז), "המשלים" - אלו המשלים בציצורם, "באו חשבון" - באו ונחשב חשבוננו של עולם! כי מי שאינו מושל בציצורו, לא ישים עצמו לזה לעולם, אך המשלים בציצורם הם יעשו את הדבר הזה וילמדוהו לאחרים לעשות אותו. הלוא האדם, רב שנות ימיו עומד לחשב חשבונות עצמיו, עסקיו, חיי שעה, ולמה לא ישים אל לבו אפלו שעה אחת גם לזאת לחשב מחשבת ממונה: מה הוא? ולמה בא לעולם? או מה מבקש ממנו מלך מלכי המלכים הקדוש-ברוך הוא? ומה יהיה סוף כל עניניו? זאת היא התרופה היחידה גדולה וחזקה שתוכל להמציא נגד היצר, והיא קלה, ופעלתה גדולה, ופריה רב - שיצמד האדם בכל יום לפחות שעה אחת פנוי משאר כל המחשבות, לחשב רק על הענין הזה שאמרתי, ויבקש בלבו: מה עשו הראשונים אבות העולם שפך חשק ה' בהם? מה עשה משה רבנו, עליו השלום? מה עשה דוד משיחיה? וכל הגדולים אשר היו לפניו? ויעלה בשכלו, מה טוב לאדם כל ימי חייו לעשות פן גם הוא יטוב לו!

ימי אלול

(8)

וע"כ קוראים פרשיות אלו תמיד בחדש אלול, שהוא קודם התחדשות שנה חדשה. היות וכל שנה היא יחידה בפני עצמה, שהיא התחדשות הבריאה, ולכל אדם יש את תפקידו המיוחד מה שצריך לתקן בהתחדשות הבריאה של שנה זו. וזה מרומז בפרשה זו, כי תצא למלחמה על אויבך, כי תצא, היינו בצאתך מהשנה שעברה לקראת השנה החדשה, למלחמה על אויבך, שצריך לפתוח במלחמה על אויבו המיוחד נקודת הרע שבקרבו. וכמ"כ מרומז בכי תצא למלחמה, שיהודי צריך להתגייס לצבא ה' ולהתמסר לגמרי למלחמה, שעיקר תפקידו של יהודי לקראת השנה החדשה הוא לשנות מציאותו וטבעיותו, שיטנם כאלו שקודם הימים הנוראים עושים תשובה על חטאים פרטיים אלו או אחרים אך אינם משנים את מציאות חייהם, ועיקר העבודה והמלחמה היא לשנות את כל מציאותו וטבעיותו, שלזה צריך מסי"נ בכחות על טבעיים, ורק אז ונתנו ה' אלקיך בידך, כי להשיג נצחונות וכיבוש האויב שייך רק ע"י מסי"נ.

(15)

ימי אלול

